

Szerkesztőségi iroda:

Nagybeeskerek.

Zapolya-utca 1-ső szám.

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybeeskerek, Zapolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. BRÁJER LAJOS.

Előfizetési árak:

Égész évre ——— 24 kor
Félévre ——— 12 .
Negyedévre ——— 6 .
Egy óra ——— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybeeskerek, 1909.

XXXVIII. évfolyam 280. szám.

Csütörtök, december 9.

A politika csődje.

— december 9.

A hosszú áldatlan válság a csőd felé viszi a politikát. Az az egyetlen jó eredménye van csupán, hogy az emberek megcsömörlöttek ismét a politikától. Eddig amugy is az volt a mi nagy bajunk, hogy semmi sem izgatott bennünket, csak a politika. A tudomány, a művészet, a gazdasági kérdések, a társadalmi dolgok, a felfedezések, alig érdekelték valakit. Csak a politika vonzotta az embereket. Ezt lehetett hallani a falusi kovácsműhelyekben csak úgy, mint azokon a találkozó helyeken, ahol a városi emberek töltik az időt. Az utolsó foltozó varga sem beszélt nálunk másról, mint a magas politikáról, mert ehhez nálunk mindenki ért, sőt mindenki jobban ért, mint a miniszterek.

A mai válság azonban fordulatot fog teremteni. Volt idő, amikor azt vallották, hogy az időjárásról nem illik beszélni, mert az nagyon falusias dolog. Most pedig valósággal menekülnek az emberek, amikor valaki a politikai válságról beszél. Ez mutatja legjobban, minő silány helyzetbe került a magyar politikai élet. Senki sem tud újat, érdekes dolgot mondani, minden eshetőség ki van már a végletekig mérve.

Már az ujságok sem bírnak azzal a vonzó erővel, amelyre eddig bírtak, mert azok kötelességükhöz híven kénytelenek most is megvitatni a politika eseményeit. Mivel pedig nálunk a helyzet már hónapok óta teljesen változatlan, hát ez okozza, hogy mindenkit elfog az unalom, amikor százszor agyoncsépeelt dolgokat írják meg nap-nap után az ujságok.

Hát ilyen veszekedettül bolond helyzet csakugyan nem volt még. A kormány lemondott, amikor még a parlamentben is

meg volt a többsége, meg a király sem vonta meg töle a bizalmat. A többsége ma is megvan sőt ma a többség egységesebb, mint a függetlenségi párt szétszakadása előtt volt. A király meg annyira ragaszkodik a kormányhoz, hogy ismételt sürgetés ellenére sem menti fel. És mégis megakadt az alkotmányos élet, egyszerűen azért, mert a kormány nem akarja a király programját elfogadni, a király pedig nem fogadja el a kormányt. Engedni pedig egyik fél sem enged a maga álláspontjából.

A kormány azért nem, mert elveszti a parlamenti többséget, meg a nemzet bizalmát, a király pedig azért, mert a gyűlölködő osztrák pártok nem akarják ezt. Igaz, hogy sem az osztrák pártoknak nincs beleszólása a mi dolgainkba, de hát a király öreg ember, aki nem szereti a változásokat és nem akar megbántani senkit sem. Inkább tűri tehát ezt a fészeg helyzetet, a melyben lassankint minden felfordul.

A tétlen huzavona aztán megteremtí az a helyzetet, a melyben az ország felelős kormány és szentesített költségvetés nélkül lesz kénytelen tengetni életét s bele jövünk az egyik zürzavarból a másikba, megakasztva a baladást, a fejlődést. Hát ne undorodjunk meg a politikától? Egész joggal.

Az új olasz kormány. Mint Rómából jelentik, az új Sonnino-kormány 14-én fog bemutatkozni a képviselőházban. A kormányban Sonnino-n kívül még Bettolo, Martini, Tinocchiaro-Aprile, Luzzatti, Salandra és Rudini is helyet foglalnak. A kormány a liberális koncentráció kabinetje. A lapok jelentése szerint szó van két új miniszteriumnak és pedig egy közmunkügyi és egy forgalmi miniszteriumnak föllállításáról is.

A „TORONTÁL” tárcája.

Megigézés.

— „Van szerencsém, vizsgálóbíró ur, megkérni, hogy holnap délben sziveskedjék eljönni lakásomra, konstatálni rajtam a halált.

Azt hiszem, haszontalan dolog volna bocsánatot kérnem azért az alkalmatlanságért, amelyet önnek okozok. Sőt, azt hiszem, ön sem fogja sajnálni azt a paracet, amelyre levelem lefoglalja, mert holmi banális gyilkosságról van benne szó. Sőt oly különösről, hogy ön, ha elolvassa leveletem, szánakozó mosolyjal, homlokát ujjával megkopogtatva fogja titkáriának odaadni, hogy olvassa el.

A nevem, — nem akarom, hogy a levelem végére keljen fordítania, — Georges Marrel, 40. rue de Buffon . . . Ó, kérem, ne ugorjék fel, ezt olvassa, hogy idiesselem megakadályozni az én „örült ostobaságomat”. Esküszöm önnek, bíró ur, hogy a halál utolér nyolc óra múlva. Csak folytassa nyugodtan e levelet.

Georges Marrel, a paleontológia professzora: nevem még nem híres, sőt nem is nagyon ismerős, de aki rólam beszél, azt így teszi: „Georges Marrel, az a kitünő fiatal tanár.” Olyan ember vagyok, aki előtt már megnyit az a pálya, amelyet választottam és már haladok is rajta, még pedig buzgón, de fáradság nélkül.

Volt egy kis barátom, bíró ur . . . Oh, ne mosolyogjon, nem asszonyhistoria, és még csak nem is pénzhistoria . . . Sőt az egészségem is kitünő . . . Korán árva lettem, pénz dolgában elég szerényül álltam és nem értem rá olyan házasság után járn, amely méltó lett volna hozzám, hát ennek a viszonynak a gyöngéd és mérsékelt örömeiben kerestem pihenést. Mlle Borgesnek nem volt, csak egy hibája, egy kicsit változékony természetű volt. Gyakran órákig elduzzogott vagy sirdogált, anélkül, hogy meg-

mondta volna, mi az a gyerekség, ami bántja. De hiszen ez nem különös dolog.

A mult szombaton történt meg a rettenetes, a visszahozhatatlan . . . Ugy volt, hogy együtt ebédelünk és együtt megyünk színházba. Barátomnak ragyogott az örömtől a szeme, mikor megjelent, mert új köpenykeje és új kalapja volt s ezt nekem meglepetésnek szánta. Divatos ruha volt, olyan, ami neveltség és mégis bájos . . . Nagyon dicsértem, de nem minden guny nélkül és ez ártatlan guny volt, amit ő zokon vett. Öröme elszállott, az ajka lepittyedt . . . A vendéglőben hiába igyekeztem jóvátenni hibámat; kétségbeesésben azt mondom maitresseemnek:

— Drágám, veled szerettem volna tölteni az estemet és még most is szeretném, de, úgy látszik, jobb lesz hazamennem.

— Ahogy tetszik, — mondta.

Hazamentem. Leültem az asztalomhoz és dolgozni akartam, de a betűk táncoltak a szemem előtt; sőt amint észrevettem, a gondolataim is táncoltak. „Az ördög elvitte a doigát . . . Haszontalan gebe”. Ilyeneket dörmögtem magamban és reneteg cigarettát elszívtam . . . Hogy mégis eltöttem az estemet, elővettem egy ócska könyvet azok közül, amiket utóbb vásároltam. Kinyitottam, egy középkori barát műve volt a bűvészetről és a magiáról. Önkéntelenül végigfutottam egy oldalon, amely az igézésnek egy ősi fajtájáról szólt: viaszból alakot készítettek, többé kevésbé hasonlóra a kiszemelthez, aztán olyan tüvel, a melynek volt valami köze az áldozathoz, átszúrták az alakot azon a helyen, a melyen az illetőnek fájdalmat akartak okozni. — És én, amint olvastam, fölvettem egy darabot a viaszból, amely azért volt odakészítve, hogy egy roppant érdekes pterodaktilus állkapcsának a másolatát elkészítem és gyurni kezdtem.

Mikor észrevettem, mit csinállok, láttam, hogy nagyjából egy nőhöz hasonlít. Felriadtam, mint aki álomból ébred, de nem lepődtem meg nagyon; egyszerű lélektani okoskodás magmagyarázta az egészet. Mosolyogtam: különösen . . .

HIREK.

Tájékoztató.

A fürdő (telefon 118. sz.) minden nap reggeli 6 órától kezdve az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden hétfő, szerda és pénteken déltől 2/45 óráig délután. Ugyanazon napokon este 5-től 7 óráig urak részére is. Veleki hölgyek részére minden nap délben gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 7-ig nyitva marad Szombaton délután deákok számára a medencefürdő nyitva. (903)

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület ingyenes olvasóhelyisége és könyvtára nyitva van mindennap d. u. 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon d. u. 2 órától este 10-ig.

December 13. Megyei áll. vál. ülése.

December 14. Rendkívüli megyei közgyűlés.

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület munkásgimnáziumának december havi előadásai a következő napokon lesznek:

December 14: Művelődéstört., 9—10-ig Gazdasági vegytan.

December 16: Fizika, 9—10-ig Gazdasági földrajz.

Dec. 21: 8—9-ig Művelődéstört., 9—10-ig Gazd. vegytan.

IDŐJÁRÁS.

(A nagybeeskereki meteorológiai állomás időjárás-jelentése.)

December 9.

Barométer d. u. 1 órakor 38 perckor: 748 mm.

Hőmérséklet: maximum 8.4 C., minimum 3.9 C. Csapadék: —, Felhőzet: Cu—St. 9. Szélirány és erősség: WSW. 2.

Reggel 8 ó. 10 perckor: köd.

Jóslat a következő 24 órára: Változékony, enyhe, sok helyütt csapadék.

A barométer állása a déli leolvasást tünteti fel a helyi magasságra való átszámítás nélkül. Maximum és minimum este 8 ó. 38 p-től másnap este 8 ó. 38 p-ig; csapadék reggeli 6 ó. 38 p-től másnap reggel 6 ó. 38 p-ig; felhőzet: Ci = fűtőfelhő. Cu = gomolyfelhő. St = réteges felhő. Nb = esőfelhő. Ci—St = felhőfátyol. Ci—Cu = bányafelhő. Cu—St = réteges gomolyfelhő. Szélirány: N = észak, S = dél, W = nyugat, E = kelet. Felhőzet nagyság: 0 = tiszta ég, 10 = teljesen borult. Szél erősség: 0 = szélesend, 8 = nagy vihar.

— Személyi hír. Dr. Perisics Zoltán polgármester hivatalos ügyekben Budapestre utazott, ahonnan holnap tér vissza Nagybeeskerekre.

— A munkásgimnáziumból. A kultúregyesület munkásgimnáziumában kedden Perl Mihály felsőkereskedelmi iskolai tanár gazdasági vegytani előadást tartott, szerdán este pedig dr. Czirbusz

És azzal játszottam tovább, hogy most már hasonlítson is hozzá. És a bajuszom alatt tovább dörmögtem: „Tönkretette az estemet . . . Piszkos gebe”. Tovább ezt gondoltam: „Tűt, aminek köze legyen hozzá . . . Milyen ostobák ezek a bűvészkedések . . . De várj csak, ha igaz, megemlegeted még a mai napot! . . . Nem hagytott itt egy kalaptűt? . . . De igen, itt van . . . Na, megállj!” És mintha tökéletesen esztelen lettem volna, beleszúrtam a tűt a viaszába szívembe.

Bíró ur, mikor másnap elmentem hozzá, hogy formálisan megengeszteljem, megtudtam, hogy . . . eh, hogy az éjtel meghalt. Nem régen volt, hogy még a cseléd halva találta az ágyában. Az orvos, aki még ott időzött, biztosított róla: „Oh, egy kis vértódlás az egész, akárkivel megeshetik. Nézzen az arcára, nem is szenvedett”.

Nem, ebben a pillanatban én sem szenvedtem. Bizonyára nagyon szerettem ezt a lányt aki munkás életnek egyetlen öröme volt . . . Másrészt eszembe jutott a tegnapi igézés . . . Nem, nem, ezerszer nem, hogy it valami össze-függés lenne, képtelenség. Vértódlás, ez bizonyos, egészen bizonyos vagyok benne . . . Igen, még most is egészen bizonyos vagyok benne és talán éppen ezért halok meg.

Azóta éjjel-nappal ez a vértódlás van az eszemben. Borzalommal és félelemmel gondolok rá és szenvedek . . . Előttem a viaszábút az átszúrt szívvel és előttem mille Borges, viasz-sárgán, ágyán kinyitva . . . Nem ismerek többé önmagamra. Egész életem oly valószínűtlennek látszik . . . Igen, nem egyeb ez, mint gyötörő álom, amelynek vége lesz, végének kell lenni . . . Ugy érzem, mintha feneketlen mélységbe esnék és ez a mélység nem volna más, mint az előttem heverő revolvernek fekete szája . . . Fölebredek, föl kell végre ébrednem . . .

Talán éppen abban a pillanatban ébredek föl, midőn ujjammal elrántom a ravaszt . . .

Charles Derennes.

Géza főgimnáziumi tanár Európáról érkezett szebbnél szebb vetített képek kíséretében, a melyeket Szenes Adolf tanár vetített.

Ma este 8-9-ig Harzer József főgimn. tanár fizikai órát, 9-10-ig pedig dr. Czibusz Géza főgimn. tanár pedig gazdasági földrajzi órát tart.

— **A csendőrség köréből.** Bencze Bálint csendőrőrnagy tegnap Szegedről Nagybecskerekre érkezett s a mai napon vizsgálatot tartott az itteni csendőrszárnny felett. A csendőrőrnagy még a mai nap folyamán visszautazik Szegedre.

— **Magyar Pál első apáti miséje.** Magyar Pál pápai kamarás, apátlébános a tegnapi Mária-ünnepen mondotta első apáti miséjét az összes helybeli papság segédletével a róm. kath. plébánia-templomban. Az ünnepi misén, a melyre a templom zsufolásig megtelt hívekkel, Denk Rezső kórházi lelkész mondott alkalmi ünnepi beszédet.

— **Magyar név.** A m. kir. belügyminiszter megengedte, hogy Feldmann Mihály tapolcai illetőségű, kizsombori lakos családi nevét Faragó-ra, Mayer Károly bókai illetőségű wieni lakos pedig családi nevét Bókai-ra változtathassa.

— **Iskolai bizottsági ülés.** A nagybecskereki állami elemi iskolai gondnokság és ovodai felügyelő bizottság tegnap délelőtt a bizottság ujonnan kinevezett elnökeinek, Franz J. L. takarékpénztári igazgató elnöklése mellett ülést tartott, melyen jelen voltak: Jankó Ágostonné, dr. Michaelovich Ödönné, Napholz Irén, dr. Mangold Samuné felügyelő-bizottsági tagok, Szegfű Sándoré, Veress Kelemené, Banyai Ernesztin, Kiss Sároka, Zachariás I. állami ovónök, továbbá: dr. Anna Ernő, Baaden Károly, Balási József, Banyai Jakab, dr. Haidegger Lajos, Haidegger Ödön, Jeszenszky Nándor, dr. Milloss Aurél, Rigó István, Osztie Bela, Partilla Géza, Steinitzer Géza, Stageschmidt Fülöp, Szegfű Sándor, Weisz Izidor és Wéging István gondnoksági tagok. Az ülés megnyitása után felolvasták a kir. tanfelügyelőség abbeli értesítését, mely szerint a vármegye főispánja az állami iskolai gondnokság és ovodai felügyelő-bizottság elnökévé Franz J. L. József László takarékpénztári igazgatót nevezte ki, amit a bizottság tagjai eljenzéssel vették tudomásul. Majd Baaden Károly igazgató a központi, Banyai Jakab pedig az Eötvös-utcai iskola tantestületei nevében üdvözölték meleg szavakban az új elnököt és kérték ki annak jóakaratu támogatását intézetük számára. Franz J. L. köszönetet mondott az üdvözlésért azon ígérettel, hogy miként eddig sok éven át mint az iskolaszék, majd pedig a gondnokságnak tagja, úgy ezentul mint ennek elnöke teljes odaadással minden tudásával az állami iskola kiváló tantestületével vállalva fog működni az iskolák felvirágoztatása érdekében. A jelen voltak lelkes eljenzéssel fogadták az elnök kijelentését, aki ezután a kegyeletteljes elismerés hangján emlékezett meg az elhunyt elnök, dr. Plechl Szilárd érdemeiről, majd a bizottság Baaden Károly indítványára elhatározta, hogy az elhunyt arcképét elkészítteti az iskola tanácskozó terme részére. Több felügyelő-bizottsági és gondnoksági tag eskütetele után áttérték a tárgysorozatra, melynek legfontosabb pontját az ovodák zárószámadása és költségvetése képezte. Ez utóbbi kapcsán Banyai Jakab azt az indítványt tette, miszerint intézzen a felügyelő-bizottság felterjesztést a miniszterhez, hogy miként az állami elemi iskolában, úgy az ovodákban is tandíjmentesség legyen és csak néhány fillérenyi felvételi díj szedessék. Végül a bizottság kijelölte a karácsonyi ovoda-ünnepélyek idejét, a melyek e hó 18., 19., 20. és 21-én lesznek megtartva és megbizta az elnökséget az azokhoz kiküldendő tagok kijelölésével. Ezzel az ülés véget ért.

FOGZÁS.

Ne ijedjen meg, hanem adjon gyermekének egy kevés SCOTT-féle Emulsiót és vessen véget az álmatlan éjjeleknek. A könnyedség, amellyel ezután a fogak jönni fognak, meg fogja Önt lepni.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét (a halászt) kérjék figyelembe venni.

A SCOTT-féle EMULSIO

kellemesen emészthető formában tartalmazza éppen azokat az anyagokat, amelyek megkivántatnak fehér, egyenes és erős fogak növésehez.

A SCOTT-féle EMULSIO

tisztaságát és erejét semmiféle mulja felül. Ize a legkellemesebb.

A SCOTT-féle EMULSIO a legkiválóbb.

Egy eredeti üveg ára 2 kor, 50 fill.

Kapható minden gyógytárban. 852(1)—7.4

— **A jótékony nőegylet a szegény gyermekeknek.** A nagybecskereki jótékony nőegylet a közeli karácsony alkalmából folyó hó 14-én, a központi ovodában 11 órakor 25 szegény gyermek között fog meleg téli ruhát kiosztani. Folyó hó 22-én ugyanott délután fel négy órakor tartja meg a nőegylet az ovoda karácsonyfa-ünnepélyét.

— **Hangverseny a zárdában.** A Mária-kongregáció hölgyei a róm. kath. népiskola szegény tanulóinak felruházására tegnap délután 6 órakor a zárdá-iskola dísztermében hangversenyt rendeztek, amelyen óriási közönség jelent meg, köztük Jankó Ágoston alispán, Magyar Pál apát stb. A közönség mindvégig nagy érdeklődéssel hallgatta a gazdag műsor minden egyes pontját s a köreműködőket, akik egytől-egyetlén kitétek magukért, zajosan megtaposták. A hangversenyen közreműködtek: Kiss Juliska, Láday Klémé, Mundloch Emma, Mojnár Sári és Aranka, László Irma, Keresztes Margit, Balogh Vilma, Fábian Ilona, Oroszy Margit, Hartenstein J., Rádd Ilma, Fialowszki Irén, Balogh Ida, Babitzky Otilia, Csekmanek Ilonka, Krumenacker Elvira, dr. Misera Józsefné, Tarnay Sári, Stefkovics Erzsé, Schweitzer Emma és Gintner Mariska. Élénk tetszést keltett „A vak nő Tátrafüredén” című egyfelvonásos darab, amelyet Mária Angelika, a zárdá főnöknője, franciából fordított. Különösen nagy hatása volt továbbá dr. Misera Józsefné kitűnő citerajátékának s Millos Emike és Fuka Zsófia műsorán kívül előadott zongora négykezesének. A jól sikerült hangverseny este 8 óráig tartott és szép összeget jövedelmezett a szegénysorsu iskolásgyermekeknek. A rendezés körüli érdem Babitzky Otiliát, az intézet kitűnő zenetanárnőjét illeti meg.

— **Halálozás.** Vettük a következő gyászjelentést:

Momirov Miklós az alulírottak, valamint számos egyéb rokonai nevében is fájdalommal tudatja, hogy felesége Momirov Miklósné szül. Tóth Piros december hó 8-án 46 éves korában, boldog házasságának 27 ik évében, a halotti szentségek ájtatos felvétele után meghalt. A drága halott december hó 9-én délután 3 órakor fog a római katolikus egyház szertartása szerint örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szentmise-áldozat december hó 10-én délelőtt 10 órakor a rogendorfi róm. kath. templomban fog az Urnak bemutatni. Rogendorf, 1909. évi december hó 9-én. Aldás és béke poraira! Momirov Ilonka férjzett Paul Jánosné, Momirov Mariska, Momirov Géza, Momirov Jenő, Momirov Mihály, Momirov Ernő mint gyermekei. Paul János mint vő.

— **A szegény tudóveszesekért.** A szegény tudóveszesek számára legutóbb rendezett gyűjtés eredményét most zártak le s e szerint Torontál-vármegyében a gyűjtés eredménye a következő:

Törökkanizsai járás	146	kor.	84	fill.
Bánlaci járás	103	"	75	"
Nagykikinda város	44	"	23	"
Nagykikindai járás	126	"	47	"
Antalfalvai járás	114	"	25	"
Központi járás	459	"	38	"
Zsombolyai járás	170	"	85	"
Csenei járás	153	"	81	"
Törökbecsei járás	52	"	32	"
Pancsovai járás	101	"	65	"
Nagyszentmiklósi járás	166	"	01	"
Párdányi járás	109	"	06	"
Nagybecskerek város	318	"	96	"
Módsói járás	136	"	—	"
Alibunári járás	180	"	74	"
Perjámosi járás	161	"	22	"

Összesen 2545 kor. 54 fill.,

amelynek fele 1272 kor. 77 fill. a torontálmegeyi tudóveszellenes egyesület javára jut.

— **Köszönet.** Deutsch Emilné urnő 5 koronát adományozott az „Iskolásgyermekekbarát”-egyletnek, a „Rózsa-szállóban” felállított perzseléből pedig Fodor Emil ur 16 koronát szolgáltatott be ugyanezen egyet pénzlárába. A befolyt összegeket e helyen is köszönettel nyugtázza az egyet elnöksége.

— **Tűzvész emberhalállal.** Emberáldozattal járó nagy tűz pusztított a napokban éjjel a Bocsár közég határában levő Eszter-majorban. A major környékén levő tanyák lakói éjfélfele észrevették, hogy a Schreiber Vilmos nagykikindai lakos bérletét képező Eszter-major felé piros lesz az ég alja, majd hatalmas lángok világitanak bele az éjszakába. Mire a távoleső szomszédok odaértek a majorhoz, már majdnem az összes gazdasági épületek lángokban álltak. A legszomorubb volt az, hogy a majornak egy régi öreg cselédje, a 60 éves Peti Péter benn rekedt a lángok közt és csak reggel felé tudták megszegenesedett holttestét kihozni. Az oltáshoz szükséges eszközök hiányában a mentésre gondolni sem lehetett s így a gazdasági épületek mind leégtek s elpusztult a tűzben több ló és

szarvasmarha is. A tűz keletkezésének okát nem tudják.

— **Sok évi megfigyelés.** Emésztési gyengeségek-nél és étvágyhiánynál, általában minden gyomor-bajnál a valódi „Moll-féle Seidlitz porok” bizonyultak a legsikeresebbeknek többi szerek fölött, mint gyomorerősítők és vértisztítók. Egy doboz ára 2 kor. Szétküldés naponta utánvétellel Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által Bécs, L., Tuchlauben 9. A vidéki gyógyszerárakban határozottan Moll A. készítménye kérendő mol az ári jelvényével és aláírásával. (c)

— **Városi képviselőválasztás Pancsován.** Mint Pancsováról jelentik, a pancsovai második választókerületben megüresedett törvényhatósági bizottsági tagsági helyre megejtették a választást. Két párt állt egymással szemben. A városi párt és a maroknyi német csoport, amely a magyarországi német néppárt programjára esküdt fel. 938 szavazó közül 447 szavazott. Ebből a városi párt jelöltje, Wolf István kapott 281 szavazatot, Wrani Kozma 166 szavazatot s így Wolf István 115 szavazattal győzött.

— **A dr. Richter-féle Liniment. Caps. comp.** (Horgony-Pain-Expeller) igazi, népszerű háziszerré lett, mely számos családban már évek óta mindig készletben van. Hátfájás, csipőfájdalom, fejfájás, köszvény, csuszál stb.-nél a Horgony-Linimenttel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatást idéznek elő; sőt járványkórnál, minő: a kolera és hányóbaszékély, az altestnek Horgony-Linimenttel való bedörzsölése mindig igen jónak bizonyult. Ezen kitűnő háziszér jó eredményekkel alkalmaztatott bedörzsölésképpen az influenza ellen is es üvegekben: a 80 fillér, 1 kor. 40 fill. és 2 korona a legtöbb gyógyszerárban kapható; de bevásárlás alkalmával tessék határozottan: Richter-féle Horgony-Linimentet (Horgony-Pain-Expeller) kérni, valamint a „Horgony” védjegyre figyelni és csak eredeti üveget elfogadni. 890—42

Eisenstädter, S. és Társai divatáruhaza

figyelmezteti tisztelt vevőit, hogy az

occasio eladás

folyamán csak hibátlan jó minőségek kerülnek eladásra és csak addig míg a leszállított áron eladásra kerülő cikkekben a készlet tart

1031-x.10

Irodalom.

* **A Szent István-társulat új könyvei.** A Szent István-társulat kiadásában egész sereg könyv kerül a karácsonyi könyvpiaçra. A könyvek a következők:

Ifjú szentek elete. A kath. tanulóifjúság számára összeállította dr. Hárm Albert kegyesrendi tanár. A könyv illusztrációit rajzolta Horn Alajos.

Dávid király zoltár könyve. Az őshéber eredeti szöveg alapján a legjelesebb értelmezők és fordítók s főleg a Vulgata egybevetésével magyar versekre írta Kálmán Károly. II. kiad. Ára 2 korona.

Lelki kincstár. Bucsuimák a római kath. hívek számára. Összeállította Gramantik Lőrinc S. J. Ára 2 korona.

Az ősi földért. Elbeszélések az ifjúság számára. Irta B. Büttner Lina.

Az az alapgondolata ennek a munkának, hogy az itthoni élet, ha fáradságosabb és terheesebb s kevesebb haszonnal, kényelemmel kecsegtet is, mint az amerikai, mégis becsebb és boldogítóbb. Hazaszeretlet, derült világnézet s mindenhez, ami magyar, nemes vonzódás szólal meg a könyv minden lapján. Az igen díszes kiállítású s ajándéknak különösen alkalmas könyv ára 5 korona.

* **A „Zenélő Magyarország”** közkezdelt zongora és hegedű zeneműfolyóirat most megjelent 396. füzeté ugra a legjobb és legkedveltebb zeneudonságokat közli és pedig: I. Dr. Szász István, „A becei temetőben...” című hangulatos magyar nótáját. II. Fischer Fred., „Ha hull a hó! A most divatos „Mikor a pezsgő a jégen hül” című kabaret-dal paródiáját. III. Halldan Krejulf, Scherzino hírneves szalondarabját zongorára. Szinte ajándékszámba menő jutányosan jön a zeneértő közön-

ség a „Zenélő Magyarország” minden egyes hasonló gazdag számához, mert csekély 12 kor. évi előfizetésért külön kiadásban csak 2-3 kottát kapna, itt mintegy 120 önálló darabot kap az előfizető a nevesebb hazai és külföldi zeneszerzők legszebb műveiből. Félévi előfizetés 6 korona. Ezért kap az előfizető 11 füzetet és már most karácsonykor egy 60 zeneoldalra terjedő értékes tartalmu „Karácsonyi zenealbum”-ot. Egész évi, 12 kor. előfizetésért pedig 22 füzetet és a karácsonyi és husvétii zenealbumokat teljesen ingyen és bérmentve. Előfizethetni a most folyó XVI. évfolyam (július-december) II-dik félévére, valamint az előző évfolyamokra is a Zenélő Magyarország (Klökner Ede) zeneműkiadóhivatalában Budapesten, VIII., József-körút 11. sz.

SZULTÁNFORRÁS

A húgyhajtó és húgysavoldó vizek királya, bőr- és dús lithion-tartalmu ásványvíz.

Igazgatóság: Budapest, IV. Ferenc József-rakpart 22. Kútkezelőség: EPERJES.

Kapható Nagybecskerekben: Rosa Béla fűszerkereskedésében és minden jobbírú fűszerkereskedésben. 1054-150.4

TÁVIRATOK

A válság.

Budapest, dec. 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) A válságról szóló jelentéseket ma is csak azzal a sztereotip mondással lehet bevezetni, hogy: döntés nem történt. A Zichy János gróffal folytatott tárgyalások eredménytelenül végződtek, mert a gróf nem hajlandó egy átmeneti kabinet alakítására. A miniszterelnök ezt a mai kihallgatáson bejelentette a királynak s az audiencia azzal végződött, hogy a király a döntést még fenntartja magának. Ilyen körülmények között az áldatlan válság még tovább húzódik s a vége és a kimenetele éppen olyan bizonytalan, mint eddig.

Zichy János nem vállalkozik.

Budapest, dec. 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Egy átmeneti kormány elvállalása érdekében Zichy János gróffal megindított tárgyalások nem vezettek eredményre. A tárgyalások, amelyek a különböző többségi pártok vezető tényezőinek a tudomásával folytak, Zichy János grófnak azzal a kijelentésével értek véget, hogy ő a neki szánt feladatot nem vállalhatja. Ezzel a Zichy-féle kombináció végleg meghiusult.

Minisztertanács.

Budapest, dec. 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Tegnap délután a pénzügyminiszteriumban Wekerle Sándor elnöklésével minisztertanács volt, a melyen Jekelfalussy és Josipovich miniszterek kivételével részt vett a kormány valamennyi tagja. A minisztertanácsban Wekerle Sándor miniszterelnök bejelentette a Zichy János gróffal való tárgyalások eredménytelenségét, amire a minisztertanács megbizta a miniszterelnököt, hogy tegyen erről jelentést a királynak s kérje újból a kabinet felmentését.

A miniszterelnök a királynál.

Budapest, dec. 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Wekerle Sándor mi-

niszterelnök tegnap este 10 órakor Zichy Aladár gróf és Günther Antal kíséretében Bécsbe utazott, hogy a királynál ma audiencián jelenjen meg. A miniszterelnök a mai délelőtti folyamán előbb Vértessy államtitkár látogatását fogadta, majd felkereste Aehrenthal gróf közös külügyminisztert, a kivel hosszabb ideig tanácskozott.

Kévéssel 12 óra előtt a miniszterelnök a Burgba hajtatott, ahol a király külön kihallgatáson fogadta. A kihallgatás 1 órakor ért véget s döntés nem történt. A félhivatalos jelentések szerint a király a miniszterelnök előterjesztését kegyesen meghallgatta s kijelentette, hogy a döntést továbbra is fenntartja magának. Kérte továbbá a miniszterelnököt, hogy közölje a kormány többi tagjaival, hogy amíg fel nem menti őket állasuktól, vezessék továbbra is az ügyeket.

Zichy Aladár a királynál.

Budapest, dec. 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, a miniszterelnök kihallgatása után a király Zichy Aladár gróffal fogadta külön kihallgatáson. A miniszterek még ma visszautaznak Budapestre.

Mi lesz?

Budapest, dec. 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsi forrásból eredő jelentés szerint a helyzet nehéz és tele van aggodalmakkal. A válság békés megoldására a reményt azonban mégsem kell feladni, mert — mondja a bécsi jelentés — a király alkotmányos megoldást akar s módját is fogja ennek találni.

Egy másik forrás jelentése szerint most új kihallgatások következnek s a legközelebbi napokban a király számos politikust fog meghallgatni. Ez a forrás úgy értesül, hogy a döntés legkésőbb december 15-éig megtörténik. Egy harmadik jelentés azt mondja, hogy Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnökké való kinevezése befejezett tény s még a jövő hét elején meg fog történni. Az esetleges Héderváry-kabinetnek a feladata szintén az lenne, hogy előterjessze az indemnitást a képviselőháznak és folytassa a tárgyalásokat a pártokkal a kibontakozás irányában. Mondják azt is, hogy a Héderváry-kormány a tárgyalások sikertelensége esetén a képviselőház feloszlásáig maradna meg állásában.

A kuria új elnöke a királynál.

Budapest, dec. 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, a király ma délelőtti 3/410 órakor Günther Antalt, a kuria új elnökét külön kihallgatáson fogadta. A kihallgatáson Günther kinevezését köszönte meg a királynak.

A nagyszzebeni mandátum.

Budapest, dec. 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Nagyszzebenből jelentik, az ott megüresedett egyik kerületben ma volt az új választás, amely alkalmával egyhangulag Gündisch Guidó alkotmánypárti szász képviselőt választották meg.

Az osztrák helyzet.

Budapest, dec. 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből jelentik, a német pártok és a szláv unió vezetői a tegnapielőtti értekezleten már bizonyos mértékben közeledtek egymáshoz s a differenciák már korántsem olyan nagyok,

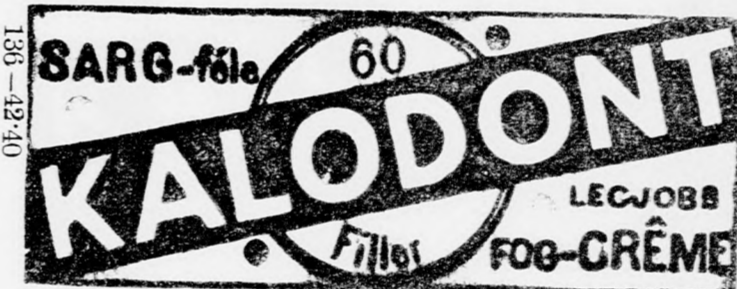
mint a válság kezdetekor voltak. A tegnapielőtti értekezleten a németek a budgetprovizórium elintézését és a parlamenti munkaprogramm megállapítását tolták előtérbe, a csehek pedig továbbra is ragaszkodtak a kabinet rekonstrukciójához, — azonban figyelmet érdemel, hogy a szláv unió a rekonstrukció határidejéül már nem a budgetprovizóriumról szóló javaslat második olvasását tekinti. Igaz ugyan, hogy szláv részről nem halasztották el a terminust, de azt sem mondták ki, hogy a rekonstrukció határidejéül a budgetprovizórium javaslatának második olvasását tekintik. Osztrák politikai körökben most már egész bizonyosra veszik, hogy a budgetprovizórium a szlávoknál nem fog ellentállásra találni, ha a kormány időközben kisebb engedményeket ad nekik s követeléseikkel várni fognak, míg a rendes parlamenti élet újból megkezdődik.

A krétai kérdés.

Budapest, dec. 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Párisból érkezett jelentések szerint Pichon francia külügyminiszter a tegnapielőtti minisztertanácsban bejelentette, hogy a krétai védőhatalmak között teljes az egyetértés a porta jegyzékére adandó válasz dolgában. A hatalmak ugyanis válaszjegyzékükben követelni fogják a szultán fennhatósága alatt álló kormány definitív kinevezését. A válaszjegyzéket a hatalmak a jövő heten adják át a törökországi nagyköveteknek, míg egy másik jelentés arról szól, hogy a jegyzéket nem Konstantinápolyban, hanem egyenesen a török nagyköveteknek adják át.

Nyíltér.

(E rovat alatt közölttekért nem vállal felelősséget a szerk.)

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a

RÉTHY-féle

pemetefü cukorkánál!

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan RÉTHY-félét kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

1 doboz 60 fillér.

Csak RÉTHY-félét fogadjunk el.

GYÁROSOKNAK, KERESKEDŐKNEK ÉS IPAROSOKNAK SAJÁT ÉRDEKÜK,

hogy gyártmányaikat, áru- és iparcikkeiket mennél többet hirdessék. — A hirdetések 1900. évi július hó 1-je óta bélyegmentesek és annyira olcsók, hogy aki nem hirdet, az maga ellen vét.

HIRDETÉSEK FELVÉTELNEK A „TORONTÁL” KIADÓHIVATALÁBAN.

Határidő-üzlet.

Budapest, dec. 9. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (áprilisra)	27 80 — —
Buza (októberre)	23 48 — —
Rozs (áprilisra)	19.96 — —
Zab (áprilisra)	15.10 — —
Tengeri (májusra)	13.26 — —

Közgazdaság.

Husarak a vidéki piacokon.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület gabonaárjegyző irodája tudósítónak jelentése szerint a vágott hus ára kl.-ként, fillérekben:

	Marhahus		Borjúhús		Sertés.	
	I.	II.	I.	II.	I.	II.
Arad	135	120	140	160	140	140
Baja	120	112	132	120	128	120
Balassagyarmat	100	92	200	152	144	—
Debreczen	128	120	160	120	168	144
Eszék	135	104	160	148	152	144
Győr	152	140	164	152	160	144
Kaposvár	130	125	140	135	135	130
Kassa	140	130	180	170	160	150
Léva	120	112	160	144	144	136
Losonc	120	112	1-8	152	144	—
Miskolc	112	104	168	160	152	144
Nagybecskerek	112	88	160	144	144	136
Nagykanizsa	150	120	170	150	150	140
Nagyszében	140	100	120	90	160	120
Nagyszentmiklós	112	96	160	—	136	—
Nagyvárad	112	96	160	140	160	144
Nyíregyháza	116	108	121	108	134	130
Nyitra	120	112	144	136	144	136
Páncsova	112	104	180	160	144	136
Pápa	145	142	200	180	164	140
Sátoraljaiújhegy	112	104	152	144	144	112
Sopron	220	140	250	160	220	166
Szatmár	120	112	144	136	152	144
Szombathely	—	—	—	—	—	—
Szolnok	133	—	144	—	160	—
Temesvár	128	—	180	—	150	—
Ujvárad	104	96	160	144	136	120
Versecz	144	136	160	—	136	—
Zalaegerszeg	120	104	140	120	140	120
Zenta	164	88	140	130	140	139

A készáru jegyzése a tőzsdén.

Buza	kilós	ára 100 kg.	kilós	ára 100 kg.
Pisztaidei	75	—	79	27 80—28 30
„	76	—	80	28 ——28 40
„	77	27 35—27 70	81	—
„	78	27 55—27 90	82	—
Fejérmegyei	75	—	79	27 70—28 05
„	76	—	80	27 95—28 30
„	77	27 20—27 40	81	—
„	78	27 40—27 90	82	—
Pestvidéki	75	—	79	27 70—28 05
„	76	—	80	28 ——28 30
„	77	27 30—27 65	81	—
„	78	27 45—27 90	82	—
Bánási	75	—	79	27 80—28 15
„	76	—	80	28 ——28 30
„	77	27 35—27 60	81	—
„	78	27 50—27 90	82	—
Bácskai	75	—	79	27 80—28 20
„	76	—	80	—
„	77	27 35—27 70	81	—
„	78	27 50—27 90	82	—
Rozs I. rendű uj	—	—	—	19 10—19 30
„ középminőségű uj	—	—	—	18 90—19 —
Árpa takarmány I. rendű	—	—	—	14 40—14 50
„ II. rendű	—	—	—	14 10—14 30
Zab I. rendű	—	—	—	15 70—16 —
„ II. rendű	—	—	—	15 ——15 40
Tengeri belföldi uj	—	—	—	14 60—14 70
Korpa	—	—	—	—
Köles	—	—	—	—

Értéktőzsde.

Déli tőzsde.	Utőtőzsde zárlata.
Magyar hitelrészv. 780 75	Magyar hitelrészv. 781 25
Osztrák hitel 670 25	Osztrák hitelrészv. 670 50
Magyar koronajár. 92 45	Koronajáradék 92 45
Leszámitolóbank 515 50	Leszámitolóbank 515 50
Jelzálogbank 457 —	Jelzálogbank 457 —
Rimamurányi vmű 662 —	Rimamurányi vmű 662 —
Allamvasut 743 75	Allamvasut 744 —
Városi vasut 310 50	Városi villamos 310 50
Közuti vasut 600 50	Közuti vasut 600 50

Feltöltés szerkesztő: SOMFAI IÁNOS.

Karácsonyfák

kaphatók

RO'SA BÉLA

csemege- és fűszerkereskedésben Nagybecskereken.
1088—2.1

Occasio!

Karácsonyi és újévi ajándéknak legalkalmasabb 1074—33

Torontáli Smyrna szőnyegek Tyilimek

Torontáli vásznak s egyéb érdekes háziipareikkek

leszállított ár mellett.

Grünbaum Vilmos, szőnyegáruházában Nagybecskereken.

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekről.

Érvényes 1909. október hó 1-től.

Erkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:

Temesvár, Versecz, Zsombolyáról: délelőtt 9 óra 28 p.
Pancsováról: délután 5 óra 15 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 18 p.; délután 5:50 óra
Szegedről: (mótorokosi) d. e. 9 óra 47 perc.
Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 50 perc.
Szécsányból: este 6 óra 40 perckor.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:

Zsombolyáról, Verseczről, Alibánáról és Temesvárról: este 8 óra 05 perc.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon regge 6 óra 30 perc.
Pancsováról: reggel 8 óra 27 perc.
Zsombolyáról: (keskenyvágányú vonal) reggel 8 óra 23 p. délután 4 óra 10 perc, este 9 óra 02 perc.
Szécsányból: este 6 óra 31 perckor.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:

Pancsovára: délelőtt 8 óra 19 p.; este 7 óra 5 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 9 óra 50 p.; este 6 óra 46 p.
Szegedre: (mótorokosi) délután 1 óra 15 perc.
Nagykikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:

Zsombolya, Temesvár, Versecz: délután 4 óra 15 p.
Temesvár, Versecz, Antalfalva—Páncsova és Alibánra reggel 3 óra 33 perc.
Zsombolyára: (keskenyvágányú vonal) reggel 2 óra 26 p. délelőtt 11 óra 55 p., délután 5 óra 25 perc.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon d. e. 11 óra 38 perc.
Szécsányra: reggel 6 óra 31 perckor.
Módosról—Temesvárra: minden kedden, pénteken és vasárnapon 2 óra 10 p. délután.
Temesvárról—Módosig: minden kedden, pénteken és vasárnapon indul Temesvárról 11 óra délelőtt.
Módosról—Zsombolyára: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 2 órakor.
Zsombolyáról—Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 5 óra 30 perc.
Szécsány—Versecz: minden csütörtök és vasárnapon reggel 5 óra 30 perckor.

Új és régi bor

kapható literenként

72 fillérért 72

dr. Brájjer Lajos szőlőjéből

Zápolya-utca 1. szám alatt a házmesternél.

1027—x 11

SZÁLLODA ÁTVÉTEL

NAGYBECSKEREKEN.

Nagybecskerek város és Torontálmegye nagyérdemű közönségét tisztelettel értesitem, hogy a megyeszerte jó hírnévnek örvendő

MAGYAR KIRÁLY SZÁLLODÁT ÁTVETTEM.

A szállodát saját felügyeletem alatt vezetem. Kötő italok, izletes ételek pontos kiszolgálásáról gondoskodom.

A pilseni polgári söröződe ösforrásából állandóan friss csapolás.

Tiszta szállószobák. Kocsiszin.

Kávéházamban minden este kitűnő cigányzene.

Becsés pártfogásukért tisztelettel esedezik

SÓLYOM GYÖRGY SZÁLLODÁS.

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál Nagybecskereken.

4728/1909. sz.

A perjámosi járás főszolgabírájától.

Pályázati hirdetmény.

Perjámos községben nyugdíjazás folytán üresedésbe jött jegyzői állásra pályázatot hirdetek s felhívom pályázókat, hogy képesítésüket és eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányaikkal felszerelt pályázati kérvényeiket folyó hó 28-ig hozzám annyi- val inkább nyújtják be, mert az elkésletten érkezett, vagy kelően fel nem szerelt kérvényeket figyelembe nem veszem.

A jegyző javadalmazása természetbeni szabad lakáson kívül a község pénzlára által fizetendő évi:

1. Törzsfizetés 1341 kor. 88 fillér.
  2. Árvapénztári számvitelért 460 kor.
  3. Árvapénztári ellenőri fizetés 105 kor.
  4. Meszelési átalány 8 kor. 40 fill.
  5. Iroda-, világítási átalány 40 korona.
- Ezenkívül egy pótkert használatáért, mely után az adót a község fizeti és azt a község szántatja és a termést baza szállítja.

Megjegyzem, hogy a 2., 3., 4. és 5. tétel alatti járulékok az 1904: XI. t.-c. értelmében folyósított fizetési közigazgatásba nem lettek betudva.

Perjámos, 1909. évi december hó 6.

Dr. Sal Ferenc,
főszolgabíró.

1032—3 1

A Foncière pesti biztosító-intézet

nagybecskereki főügynökségénél egy szolgáló és pénzeszedői állás betöltendő. Ezen állásra pályázók bővebb felvilágosítást nyernek

a Foncière helybeli főügynökség irodájában Jenő főherceg u., közvetlen a nagyhid mellett.
1077—3.3

1415/1909. sz.

Romanécska község előljárósága.

Árverési hirdetmény.

Romanécska község mint testület tulajdonát képező, a moderna igényeknek megfelelő nagyvendéglő az összes hozzátartozó mellékhelyiségekkel 3, esetleg 6 évre Romanécska községhez tanácsstermben folyó évi december 16-án d. e. 10 órakor nyilvános szóbeli árverés útján bérbe fog adni.

Kikiáltási ár a képviselőtestületnek X. kgy. 1909. sz. véghatározata szerint évi 1500 kor., mely összegnek 10% az árverés megkezdése előtt az árverést vezető kezéhez mint bánatpénz lefizetendő.

Zárt írásbeli ajánlatok el nem fogadhatók.

A bérlet tárgyát képező helyiségek és épületek bármikor, az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a jegyzői irodában megtekinthetők.

Romanécska, 1909. évi december 2.

Molnár János,
jegyző.Kadalyán Lázó,
bíró.